

prof.dr hab.n.med. Barbara Zegarska

Bydgoszcz 22.07.2021.

Katedra Kosmetologii

i Dermatologii Estetycznej

Collegium Medicum w Bydgoszczy,

UMK w Toruniu.

Recenzja rozprawy doktorskiej lek. med. Jacka Zdybskiego pt. „Wpływ zabiegów z zakresu dermatologii estetycznej na wybrane aspekty psychospołeczne u kobiet”.

Promotor pracy: dr hab. n. med. Ewa Trznadel-Grodzka

Starzenie się skóry jest złożonym procesem, który uwarunkowany jest zarówno przez czynniki genetyczne jak i środowiskowe. Zarówno starzenie wewnątrzpochodne (genetyczne, chronologiczne, menopauzalne) jak i zewnątrzpochodne (fotostarzenie, pod wpływem środowiska) prowadzi do powstania widocznych charakterystycznych zmian w szczególności w obrębie twarzy. Do najbardziej zauważalnych objawów chronologicznego starzenia się skóry możemy zaliczyć: bladość skóry, zmarszczki, spadek jędrności, znaczną suchość i ścieńczenie skóry. Na te typowe dla wewnątrzpochodnego starzenia się cechy nakładają się często zmiany związane z fotostarzeniem takie jak: drobne i głębokie zmarszczki, chropowatość, suchość skóry, teleangiektazje, zmiany nowotworowe, zmiany przednowotworowe i zaburzenia pigmentacji w postaci hipermelanozy jak i hipomelanozy.

Naturalne dążenie człowieka do zachowania młodzieńczego i pięknego wyglądu jeszcze nigdy nie miało tak ogromnego wpływu na samoocenę jednostek, ich relacje społeczne, decyzje życiowe, a nawet na sferę zawodową czy osobistą jak obecnie. Kult młodości i piękna, wspierany przez wyidealizowane wizerunki ludzkiej sylwetki i twarzy propagowane szeroko w mediach, mają istotny wpływ na postrzeganie siebie przez wiele osób, niezależnie od płci czy wieku. Nowa definicja życiowego sukcesu, determinowana jest obecnie nie tylko spełnieniem zawodowym, wysokim statusem ekonomicznym, ale i prezentowaniem określonego wyglądu, społecznie postrzeganego jako pożądany i doskonały. Na obecnym etapie rozwoju dermatologii i medycyny estetycznej, jak i w świetle dążenia do personalizacji medycyny, psychologiczne uwarunkowania zabiegów poprawiających wygląd nie mogą

zatem być przez lekarzy lekceważone, a ich ocena jest niezbędnym elementem zarówno właściwego przygotowania i kwalifikacji do zabiegu jak i ewaluacji jego powodzenia.

Dlatego też badanie będące podstawą pracy lek. med. Jacka Zdybskiego pod kierunkiem promotora dr hab.n.med. Ewy Trznadel-Grodzkiej dotyczące oceny i analizy skutków w sferze jakości życia pacjentów, wynikających z zabiegów poprawiających wygląd uważam za celowe i niezmiernie przydatne dla lekarzy wykonujących zabiegi z zakresu dermatologii estetycznej.

Przedstawiona do oceny praca, liczy 134 strony i ma typowy układ dla rozpraw doktorskich. Rozprawa składa się z dwóch części: teoretycznej i empirycznej. Trzy pierwsze rozdziały stanowią prezentację aktualnych badań naukowych i literatury przedmiotu odnoszącej się do procesu starzenia się, jakości życia w kontekście funkcjonowania psychospołecznego jednostki oraz wielowymiarowych aspektów zabiegów medycyny estetycznej (takich jak ich popularność, motywacja czy satysfakcja pacjenta). W kolejnych trzech rozdziałach przedstawiono badania własne, prezentując szczegółowo ich założenia i cele, opracowanie statystycznie wyniki oraz dyskusję i wnioski końcowe, spis rycin i tabel, piśmiennictwo. Używane skróty zostały umieszczone na początku rozprawy.

Badania przeprowadzono w prywatnym gabinecie dermatologicznym lek. med. Jacka Zdybskiego w Ostrowcu Świętokrzyskim, w okresie od października 2015 do sierpnia 2019 roku na grupie 102 kobiet w wieku 21-80 lat. Pacjentki zgłosiły się do zabiegu z zakresu dermatologii estetycznej celem poprawienia wybranych cech urody i/lub uzyskania efektu odmłodzenia poprzez wolumetrię twarzy, spłycenie bruzd i wypełnienie zmarszczek w wyniku iniekcji kwasu hialuronowego lub toksyny botulinowej. Zasadniczą przesłanką do przeprowadzenia badania przez lek.med. Jacka Zdybskiego było założenie, że współczesna medycyna estetyczna jest nierozzerwalnie związana z prawdziwie holistycznym podejściem do pacjenta, uwzględniającym zarówno fizyczne jak i psychiczne i społeczne samopoczucie pacjenta.

Podstawowym założeniem przeprowadzonych badań i analizy ustalonych zależności była ocena czy:

1. Pacjentki poddające się zabiegom dermatologii estetycznej, mającym na celu poprawę wyglądu i efekt odmłodzenia motywowane są przede wszystkim niezadowoleniem ze swojego wyglądu;
2. Pacjentki decydujące się na takie zabiegi oczekują nie tylko określonych zmian w sferze fizycznej ale i pozytywnych skutków psychospołecznych i poprawy jakości życia;
3. Istnieje związek pomiędzy subiektywnym postrzeganiem własnego wyglądu a jakością życia;
4. Zabiegi dermatologii estetycznej mogą korzystnie wpływać na jakość życia pacjenta.

Celem rozprawy była ocena wpływu zastosowanych zabiegów dermatologii estetycznej na wybrane aspekty funkcjonowania psychospołecznego kobiet. Za cel szczegółowy przyjęto ocenę poziomu wybranych aspektów funkcjonowania psychospołecznego kobiet przed zabiegiem oraz po zabiegu. Pozwoliło to na ocenę porównawczą badanych parametrów: tj. nastrój, uczucia, satysfakcja z życia, poczucie własnej skuteczności, samoocena.

Szczegółowe problemy badawcze opracowania pracy obejmowały określenie:

1. W jakim stopniu iniekcje HA i toksyny botulinowej mające na celu poprawę wyglądu twarzy i uzyskanie efektu odmłodzenia poprawiają samoocenę u badanych kobiet?
2. Jaki jest wpływ tych zabiegów na wzrost satysfakcji z życia?
3. W jakim stopniu zabiegi iniekcji HA i toksyny botulinowej poprawiają nastrój u badanych?
4. Jaki jest wpływ tych zabiegów na poziom własnej skuteczności?
5. Czy przebyte zabiegi wpływają na wzrost uczuć pozytywnych u kobiet?

Czy wiek kobiet poddających się zabiegom jest czynnikiem różnicującym powyższe aspekty funkcjonowania psychospołecznego.

Dla uzyskania szerokiego spektrum danych będących podstawą do analizy powyższej problematyki badawczej Autor zastosował następujące metody:

1. UMACL (przymiotnikowa skala nastroju)
2. SUPIN (skala uczuć pozytywnych i negatywnych)
3. WLS (skala satysfakcji z życia)
4. GSES (skala uogólnionej własnej skuteczności)
5. MSEI (wielowymiarowy kwestionariusz samooceny)
6. Kwestionariusz poczucia jakości życia.

Badanie wybranych aspektów funkcjonowania psychospołecznego Autor przeprowadził u każdej z pacjentki dwukrotnie: PRZED zabiegiem oraz około cztery tygodnie PO zabiegu, co pozwoliło na dokonanie oceny zmiany nastroju i poziomu jakości życia, subiektywnie odczuwanej przez pacjentki.

W wyniku zastosowania metody medoidów do zmiennych niezagregowanych otrzymano dwie grupy (klastry) zmiennych o liczebnościach 71 (klaster nr 1) i 58 (klaster nr 2). W klastrze nr 1 znalazły się zmienne składające się na agregaty „pozytywne”, natomiast w klastrze nr 2 znalazły się zmienne składające się na agregaty „negatywne”. Wyodrębnienie grup podobnych zmiennych i ich struktura są jednakowe dla obu etapów badania. Współczynnik korelacji Kendall’a posłużył do sprawdzenia związku między cechami pacjentek PRZED i PO zabiegu. Zmienne z grupy I („pozytywne”) po zabiegu zwiększyły poziom. Zmienne z grupy II („negatywne”) zmniejszyły poziom. Analiza korelacji wskazuje, że zmienne w obrębie grup są skorelowane dodatnio, natomiast zmienne należące do różnych

grup są skorelowane ujemnie. Większość tych korelacji jest istotna statystycznie na poziomie $\alpha=0,05$. Istotność różnic wartości zmiennych PRZED i PO zabiegu zbadano przy pomocy testu Wilcoxon'a dla par skojarzonych. Prawie wszystkie różnice okazały się istotne statystycznie.

Autor przedyskutował wyniki badań z aktualnymi danymi z piśmiennictwa. Całość dyskusji świadczy o dojrzałości Doktoranta do rozwiązywania zagadnień naukowych.

Trafnie dobrane i cytowane piśmiennictwo, głównie w języku angielskim zawiera 160 pozycji. Doktorant wykazał się dobrą umiejętnością korzystania z bogatej literatury przedmiotu zarówno we wstępie jak i w dyskusji, zreżymnie cytując właściwe pozycje piśmiennictwa.

W oparciu o uzyskane wyniki lek. med. Jacek Zdybski sformułował siedem wniosków, które logicznie wypływają z wyników przeprowadzonych badań i stanowią wyczerpującą odpowiedź na podjęte cele badawcze.

Wnioski:

1. Zabiegi dermatologii estetycznej mają pozytywny wpływ na samoocenę pacjentek.
2. Zabiegi dermatologii estetycznej powodują wzrost satysfakcji z życia u pacjentek.
3. Iniekcje HA i toksyny botulinowej istotnie dodatnio wpływają na nastrój pacjentek
4. Zabiegi dermatologii estetycznej zastosowane w badaniu podnoszą poziom poczucia własnej skuteczności u pacjentek.
5. Iniekcje HA i toksyny botulinowej powodują wzrost uczuć pozytywnych u badanych pacjentek.
6. Zabiegi dermatologii estetycznej zastosowane w badaniu podnoszą poziom poczucia własnej skuteczności u pacjentek.
7. Iniekcje HA i toksyny botulinowej powodują wzrost uczuć pozytywnych u badanych pacjentek.

W uzupełnieniu powyższych wniosków należy dodać, że stosowanie zabiegów dermatologii estetycznej ma jednoznacznie pozytywny wpływ na psychospołeczne aspekty jakości życia. Poziom ocen w zakresie cech i nastrojów pozytywnych po zabiegu wzrósł, natomiast obniżyło się wartościowanie cech i nastrojów negatywnych. Jednocześnie zmniejszyło się zróżnicowanie formułowanych ocen, co oznacza, że niezależnie od bazowego poziomu nastroju pacjentek i poziomu jakości życia, oceny dokonywane po zabiegu były na zbliżonym – pozytywnym – poziomie. Pacjentki po zabiegu deklarowały wyższy poziom

odczuć pozytywnych, wyższy poziom satysfakcji z życia, własnej skuteczności, miały lepszy nastrój i wyższą samoocenę. Na znacznie niższym poziomie odnotowywały odczucia o charakterze negatywnym. Przeprowadzone badania pozwoliły też stwierdzić, iż korzystny wpływ zabiegów dermatologii estetycznej na jakość życia jest niezależny od wieku pacjentek. Na obecnym etapie rozwoju dermatologii i medycyny estetycznej, jak i w świetle dążenia do personalizacji medycyny, psychologiczne uwarunkowania zabiegów poprawiających wygląd nie mogą zatem być przez lekarzy lekceważone, a ich ocena jest niezbędnym elementem zarówno właściwego przygotowania i kwalifikacji do zabiegu jak i ewaluacji jego powodzenia.

Nie mam żadnych zastrzeżeń merytorycznych, dotyczących trafności podjętej problematyki badawczej, doboru metod badawczych ani interpretacji wyników. Praca napisana poprawnym językiem bez błędów stylistycznych oraz interpunkcyjnych.

Doktorant wykorzystał nowoczesne a przy tym czasochłonne metody badań, dokonał dokładnej analizy i korzystał z właściwie dobranych testów statystycznych. Dobór źródeł ich wykorzystanie świadczy o znajomości tematu.

Z obowiązku recenzenta muszę zaznaczyć brak streszczenia pracy, które nie jest obowiązkowe ale zawsze pozwala na szybkie zapoznanie się wstępnie z pracą, brak jego nie umniejsza wartości całego opracowania.

Podsumowując należy stwierdzić, że przedstawiona przez lek. med. Jacka Zdybskiego praca świadczy o samodzielnym wykonywaniu badań i co najważniejsze wyniki badań mogą być wykorzystane w praktyce.

W związku z powyższym mam zaszczyt przedłożyć Wysokiej Radzie Wydziału Lekarskiego, Uniwersytetu Medycznego w Łodzi wniosek o przyjęcie pozytywnie ocenionej pracy jako rozprawy na stopień doktora nauk medycznych i dopuszczenie lek. med. Jacka Zdybskiego do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Rozprawa doktorska spełnia warunki określone w art.13 Ustawy z dnia 14 marca 2003r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. nr 65, poz.595 z późn.zm) i § 6.3 Rozporządzenia Ministra Nauki i szkolnictwa Wyższego z dnia 30 października 2015r.

prof.dr hab.n.med. Barbara Zegarska

Bydgoszcz 22.07.2021.

Katedra Kosmetologii

i Dermatologii Estetycznej

Collegium Medicum w Bydgoszczy,

UMK w Toruniu.

Recenzja rozprawy doktorskiej lek. med. Jacka Zdybskiego pt. „Wpływ zabiegów z zakresu dermatologii estetycznej na wybrane aspekty psychospołeczne u kobiet”.

Promotor pracy: dr hab. n. med. Ewa Trznadel-Grodzka

Starzenie się skóry jest złożonym procesem, który uwarunkowany jest zarówno przez czynniki genetyczne jak i środowiskowe. Zarówno starzenie wewnątrzpochodne (genetyczne, chronologiczne, menopauzalne) jak i zewnątrzpochodne (fotostarzenie, pod wpływem środowiska) prowadzi do powstania widocznych charakterystycznych zmian w szczególności w obrębie twarzy. Do najbardziej zauważalnych objawów chronologicznego starzenia się skóry możemy zaliczyć: bladość skóry, zmarszczki, spadek jędrności, znaczną suchość i ścięnczenie skóry. Na te typowe dla wewnątrzpochodnego starzenia się cechy nakładają się często zmiany związane z fotostarzeniem takie jak: drobne i głębokie zmarszczki, chropowatość, suchość skóry, teleangiektazje, zmiany nowotworowe, zmiany przednowotworowe i zaburzenia pigmentacji w postaci hipermelanozy jak i hipomelanozy.

Naturalne dążenie człowieka do zachowania młodzieńczego i pięknego wyglądu jeszcze nigdy nie miało tak ogromnego wpływu na samoocenę jednostek, ich relacje społeczne, decyzje życiowe, a nawet na sferę zawodową czy osobistą jak obecnie. Kult młodości i piękna, wspierany przez wyidealizowane wizerunki ludzkiej sylwetki i twarzy propagowane szeroko w mediach, mają istotny wpływ na postrzeganie siebie przez wiele osób, niezależnie od płci czy wieku. Nowa definicja życiowego sukcesu, determinowana jest obecnie nie tylko spełnieniem zawodowym, wysokim statusem ekonomicznym, ale i prezentowaniem określonego wyglądu, społecznie postrzeganego jako pożądany i doskonały. Na obecnym etapie rozwoju dermatologii i medycyny estetycznej, jak i w świetle dążenia do personalizacji medycyny, psychologiczne uwarunkowania zabiegów poprawiających wygląd nie mogą

zatem być przez lekarzy lekceważone, a ich ocena jest niezbędnym elementem zarówno właściwego przygotowania i kwalifikacji do zabiegu jak i ewaluacji jego powodzenia.

Dlatego też badanie będące podstawą pracy lek. med. Jacka Zdybskiego pod kierunkiem promotora dr hab.n.med. Ewy Trznadel-Grodzkiej dotyczące oceny i analizy skutków w sferze jakości życia pacjentów, wynikających z zabiegów poprawiających wygląd uważam za celowe i niezmiernie przydatne dla lekarzy wykonujących zabiegi z zakresu dermatologii estetycznej.

Przedstawiona do oceny praca, liczy 134 strony i ma typowy układ dla rozpraw doktorskich. Rozprawa składa się z dwóch części: teoretycznej i empirycznej. Trzy pierwsze rozdziały stanowią prezentację aktualnych badań naukowych i literatury przedmiotu odnoszącej się do procesu starzenia się, jakości życia w kontekście funkcjonowania psychospołecznego jednostki oraz wielowymiarowych aspektów zabiegów medycyny estetycznej (takich jak ich popularność, motywacja czy satysfakcja pacjenta). W kolejnych trzech rozdziałach przedstawiono badania własne, prezentując szczegółowo ich założenia i cele, opracowanie statystycznie wyniki oraz dyskusję i wnioski końcowe, spis rycin i tabel, piśmiennictwo. Używane skróty zostały umieszczone na początku rozprawy.

Badania przeprowadzono w prywatnym gabinecie dermatologicznym lek. med. Jacka Zdybskiego w Ostrowcu Świętokrzyskim, w okresie od października 2015 do sierpnia 2019 roku na grupie 102 kobiet w wieku 21-80 lat. Pacjentki zgłosiły się do zabiegu z zakresu dermatologii estetycznej celem poprawienia wybranych cech urody i/lub uzyskania efektu odmłodzenia poprzez wolometrię twarzy, spłycenie bruzd i wypełnienie zmarszczek w wyniku iniekcji kwasu hialuronowego lub toksyny botulinowej. Zasadniczą przesłanką do przeprowadzenia badania przez lek.med. Jacka Zdybskiego było założenie, że współczesna medycyna estetyczna jest nierozzerwalnie związana z prawdziwie holistycznym podejściem do pacjenta, uwzględniającym zarówno fizyczne jak i psychiczne i społeczne samopoczucie pacjenta.

Podstawowym założeniem przeprowadzonych badań i analizy ustalonych zależności była ocena czy:

1. Pacjentki poddające się zabiegom dermatologii estetycznej, mającym na celu poprawę wyglądu i efekt odmłodzenia motywowane są przede wszystkim niezadowolaniem ze swojego wyglądu;
2. Pacjentki decydujące się na takie zabiegi oczekują nie tylko określonych zmian w sferze fizycznej ale i pozytywnych skutków psychospołecznych i poprawy jakości życia;
3. Istnieje związek pomiędzy subiektywnym postrzeganiem własnego wyglądu a jakością życia;
4. Zabiegi dermatologii estetycznej mogą korzystnie wpływać na jakość życia pacjenta.

Celem rozprawy była ocena wpływu zastosowanych zabiegów dermatologii estetycznej na wybrane aspekty funkcjonowania psychospołecznego kobiet. Za cel szczegółowy przyjęto ocenę poziomu wybranych aspektów funkcjonowania psychospołecznego kobiet przed zabiegiem oraz po zabiegu. Pozwoliło to na ocenę porównawczą badanych parametrów: tj. nastrój, uczucia, satysfakcja z życia, poczucie własnej skuteczności, samoocena.

Szczegółowe problemy badawcze opracowania pracy obejmowały określenie:

1. W jakim stopniu iniekcje HA i toksyny botulinowej mające na celu poprawę wyglądu twarzy i uzyskanie efektu odmłodzenia poprawiają samoocenę u badanych kobiet?
2. Jaki jest wpływ tych zabiegów na wzrost satysfakcji z życia?
3. W jakim stopniu zabiegi iniekcji HA i toksyny botulinowej poprawiają nastrój u badanych?
4. Jaki jest wpływ tych zabiegów na poziom własnej skuteczności?
5. Czy przebyte zabiegi wpływają na wzrost uczuć pozytywnych u kobiet?

Czy wiek kobiet poddających się zabiegom jest czynnikiem różnicującym powyższe aspekty funkcjonowania psychospołecznego.

Dla uzyskania szerokiego spektrum danych będących podstawą do analizy powyższej problematyki badawczej Autor zastosował następujące metody:

1. UMACL (przymiotnikowa skala nastroju)
2. SUPIN (skala uczuć pozytywnych i negatywnych)
3. WLS (skala satysfakcji z życia)
4. GSES (skala uogólnionej własnej skuteczności)
5. MSEI (wielowymiarowy kwestionariusz samooceny)
6. Kwestionariusz poczucia jakości życia.

Badanie wybranych aspektów funkcjonowania psychospołecznego Autor przeprowadził u każdej z pacjentki dwukrotnie: PRZED zabiegiem oraz około cztery tygodnie PO zabiegu, co pozwoliło na dokonanie oceny zmiany nastroju i poziomu jakości życia, subiektywnie odczuwanej przez pacjentki.

W wyniku zastosowania metody medoidów do zmiennych niezagregowanych otrzymano dwie grupy (klastry) zmiennych o liczebnościach 71 (klaster nr 1) i 58 (klaster nr 2). W klastrze nr 1 znalazły się zmienne składające się na agregaty „pozytywne”, natomiast w klastrze nr 2 znalazły się zmienne składające się na agregaty „negatywne”. Wyodrębnienie grup podobnych zmiennych i ich struktura są jednakowe dla obu etapów badania. Współczynnik korelacji Kendall’a posłużył do sprawdzenia związku między cechami pacjentek PRZED i PO zabiegu. Zmienne z grupy I („pozytywne”) po zabiegu zwiększyły poziom. Zmienne z grupy II („negatywne”) zmniejszyły poziom. Analiza korelacji wskazuje, że zmienne w obrębie grup są skorelowane dodatnio, natomiast zmienne należące do różnych

grup są skorelowane ujemnie. Większość tych korelacji jest istotna statystycznie na poziomie $\alpha=0,05$. Istotność różnic wartości zmiennych PRZED i PO zabiegu zbadano przy pomocy testu Wilcoxon'a dla par skojarzonych. Prawie wszystkie różnice okazały się istotne statystycznie.

Autor przedyskutował wyniki badań z aktualnymi danymi z piśmiennictwa. Całość dyskusji świadczy o dojrzałości Doktoranta do rozwiązywania zagadnień naukowych.

Trafnie dobrane i cytowane piśmiennictwo, głównie w języku angielskim zawiera 160 pozycji. Doktorant wykazał się dobrą umiejętnością korzystania z bogatej literatury przedmiotu zarówno we wstępie jak i w dyskusji, zreżymnie cytując właściwe pozycje piśmiennictwa.

W oparciu o uzyskane wyniki lek. med. Jacek Zdybski sformułował siedem wniosków, które logicznie wypływają z wyników przeprowadzonych badań i stanowią wyczerpującą odpowiedź na podjęte cele badawcze.

Wnioski:

1. Zabiegi dermatologii estetycznej mają pozytywny wpływ na samoocenę pacjentek.
2. Zabiegi dermatologii estetycznej powodują wzrost satysfakcji z życia u pacjentek.
3. Iniekcje HA i toksyny botulinowej istotnie dodatnio wpływają na nastrój pacjentek
4. Zabiegi dermatologii estetycznej zastosowane w badaniu podnoszą poziom poczucia własnej skuteczności u pacjentek.
5. Iniekcje HA i toksyny botulinowej powodują wzrost uczuć pozytywnych u badanych pacjentek.
6. Zabiegi dermatologii estetycznej zastosowane w badaniu podnoszą poziom poczucia własnej skuteczności u pacjentek.
7. Iniekcje HA i toksyny botulinowej powodują wzrost uczuć pozytywnych u badanych pacjentek.

W uzupełnieniu powyższych wniosków należy dodać, że stosowanie zabiegów dermatologii estetycznej ma jednoznacznie pozytywny wpływ na psychospołeczne aspekty jakości życia. Poziom ocen w zakresie cech i nastrojów pozytywnych po zabiegu wzrósł, natomiast obniżyło się wartościowanie cech i nastrojów negatywnych. Jednocześnie zmniejszyło się zróżnicowanie formułowanych ocen, co oznacza, że niezależnie od bazowego poziomu nastroju pacjentek i poziomu jakości życia, oceny dokonywane po zabiegu były na zbliżonym – pozytywnym – poziomie. Pacjentki po zabiegu deklarowały wyższy poziom

odczuć pozytywnych, wyższy poziom satysfakcji z życia, własnej skuteczności, miały lepszy nastrój i wyższą samoocenę. Na znacznie niższym poziomie odnotowywały odczucia o charakterze negatywnym. Przeprowadzone badania pozwoliły też stwierdzić, iż korzystny wpływ zabiegów dermatologii estetycznej na jakość życia jest niezależny od wieku pacjentek. Na obecnym etapie rozwoju dermatologii i medycyny estetycznej, jak i w świetle dążenia do personalizacji medycyny, psychologiczne uwarunkowania zabiegów poprawiających wygląd nie mogą zatem być przez lekarzy lekceważone, a ich ocena jest niezbędnym elementem zarówno właściwego przygotowania i kwalifikacji do zabiegu jak i ewaluacji jego powodzenia.

Nie mam żadnych zastrzeżeń merytorycznych, dotyczących trafności podjętej problematyki badawczej, doboru metod badawczych ani interpretacji wyników. Praca napisana poprawnym językiem bez błędów stylistycznych oraz interpunkcyjnych.

Doktorant wykorzystał nowoczesne a przy tym czasochłonne metody badań, dokonał dokładnej analizy i korzystał z właściwie dobranych testów statystycznych. Dobór źródeł ich wykorzystanie świadczy o znajomości tematu.

Z obowiązku recenzenta muszę zaznaczyć brak streszczenia pracy, które nie jest obowiązkowe ale zawsze pozwala na szybkie zapoznanie się wstępnie z pracą, brak jego nie umniejsza wartości całego opracowania.

Podsumowując należy stwierdzić, że przedstawiona przez lek. med. Jacka Zdybskiego praca świadczy o samodzielnym wykonywaniu badań i co najważniejsze wyniki badań mogą być wykorzystane w praktyce.

W związku z powyższym mam zaszczyt przedłożyć Wysokiej Radzie Wydziału Lekarskiego, Uniwersytetu Medycznego w Łodzi wniosek o przyjęcie pozytywnie ocenionej pracy jako rozprawy na stopień doktora nauk medycznych i dopuszczenie lek. med. Jacka Zdybskiego do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Rozprawa doktorska spełnia warunki określone w art.13 Ustawy z dnia 14 marca 2003r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. nr 65, poz.595 z późn.zm) i § 6.3 Rozporządzenia Ministra Nauki i szkolnictwa Wyższego z dnia 30 października 2015r.

